

har deltaget i behandlingen af klagesager og ikke i nævnets øvrige arbejde.

Udvalget har i øvrigt ikke fundet anledning til at foreslå ændringer i lokalnævnenes sammensætning. Udvalget har dog peget på, at det – navnlig i betragtning af, at lokalnævnet fremover alene bliver et samarbejdsorgan – vil være af særlig betydning, at borgmestrene (i København overborgmesteren eller en anden borgmester) deltager i nævnets møder, og at det så vidt muligt bør undgås, at disse møder ved suppleanter, jf. betænkning 1278/1994, side 223.

4. Justitsministeriets overvejelser og forslag

4.1. Den fremtidige klageordning

Justitsministeriet kan i det væsentlige tiltræde udvalgets vurdering i betænkning 1278/1994, kapitel 12, af de forslag om forskellige klageordninger, der tidligere har været fremme i debatten, jf. herved afsnit 3.2.1. ovenfor.

Justitsministeriet kan endvidere tiltræde udvalgets forslag om, at adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale fremover skal behandles af statsadvokaterne. Det er samtidig Justitsministeriets opfattelse, at hensynet til at skabe tillid til, at disse sager i enhver henseende behandles sagligt og korrekt, taler for, at der som foreslået af et mindretal i udvalget oprettes kontrolorganer (»politiklagenævn«), der løbende fører tilsyn med statsadvokaternes sagsbehandling. Denne såkaldte »kontrolorganmodel« bør efter Justitsministeriets opfattelse desuden kombineres med en udvidet adgang til at beskikke advokat for parterne i disse sager, jf. herom afsnit 4.2.

I den foreslåede ordning indgår der bl.a. følgende elementer:

- politiklagenævnet skal ind i sagerne fra starten
- politiklagenævnet kan af egen drift anmode statsadvokaten om at foretage en undersøgelse eller efterforskning
- politiklagenævnet skal løbende følge sagerne
- politiklagenævnet kan på ethvert trin anmode statsadvokaten om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningsskridt
- øgede krav til statsadvokatens begrundelse, hvis han går imod politiklagenævnets opfattelse
- politiklagenævnet kan påklage statsadvokatens afgørelser til rigsadvokaten
- en vid adgang til advokatbeskikkelse
- øget åbenhed om sagerne i form af en årsberetning

I det følgende redegøres der nærmere for Justitsministeriets overvejelser og forslag. Der kan endvidere henvises til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

4.1.1. »Statsadvokatmodellen«

Justitsministeriet er enig i den positive vurdering af statsadvokatmodellen, som udvalget har givet udtryk for i betænkningen, og som er gengivet ovenfor i afsnit 3.3.1.

Statsadvokatmodellen opfylder hovedformålet med indførelsen af en nyordning, nemlig at politiet ikke skal stå for undersøgelsen/efterforskningen i sager mod politipersonale, og at politiet heller ikke skal træffe afgørelse i sagerne. En henlæggelse af disse opgaver til statsadvokaterne ligger desuden i naturlig forlængelse af de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der blev gennemført ved lov nr. 385 af 20. maj 1992, og som bl.a. indebærer en yderligere funktional adskillelse af statsadvokaturerne og politiet. Herom henvises til afsnit 2.3.

Statsadvokatmodellen indebærer, at den samme instans skal behandle såvel adfærdsklagesager som straffesager mod politipersonale. Når dertil kommer, at statsadvokaten i forvejen behandler klager over politiets efterforskning i straffesager, og at statsadvokaten efter lovforslaget også som udgangspunkt skal træffe afgørelse i 1. instans i sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, vil en gennemførelse af lovforslaget indebære en betydelig og tiltrængt forenkling af hele klagesystemet på dette område. Ikke mindst af hensyn til den borger, der ønsker at klage over politiet, er det overordentlig hensigtsmæssigt, at man ved henvendelse til én og samme myndighed kan få behandlet disse mange forskellige mulige aspekter af en sag. Derved undgås vanskelige afgrænsningsspørgsmål og en opsplnitning af sagen på flere forskellige instanser.

Statsadvokatmodellen har ydermere den fordel, at tiltalespørgsmålet afgøres af statsadvokaten eller eventuelt af den overordnede anklagemyndighed. Justitsministeriet kan således tiltræde udvalgets principielle opfattelse, hvorefter tiltalekompetencen i straffesager mod politipersonale ikke bør henlægges til særmyndigheder uden for den almindelige strafferetspleje, jf. herved betænkning 1278/1994, side 120.

Endelig er det Justitsministeriets opfattelse, at statsadvokatmodellen vil kunne opfylde de krav til fleksibilitet, effektivitet, sagkundskab og grundighed i sagsbehandlingen, der må stilles til en ny klageordning.

Som nævnt bør en ordning, hvorefter statsadvokaterne behandler adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale, imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse kombineres med dels oprettelsen af »politiklagenævn«, dels en udvidet adgang til at beskikke advokat for parterne i disse sager, jf. herom afsnit 4.1.2. og afsnit 4.2.